

Johan Mortensen, stjóri á Marr & Co við politikararnar:

- Sleppið ikki vinnulívinum upp á fjall

Tað er manglandi forstáls hjá politikarunum fyrri vinnulívinum. Hetta kemur týðuliga til sjóndar, nú stuðulin til vinnuna verður skerður so munandi. Einum samfelag uttan vinnulív er ikki liv lagað. Latið okkum tí fáa ein dialog millum vinnulív og politikarar

Stórir meiriluti er á lögtingi fyrri at skerja stuðningin til vinnulívið. Hetta er so eisini tann gongd, sum hevur verið seinastu árin. Ein nærum samd figgarnevd mælir til at lækka stuðulin til bæði fiskiskafloftan og til alivinnuna.

Hetta eru vinnulívsfólk ikki fegin um. Eitt teirra er Johan Mortensen, stjóri á fiskasølufrýntokum Marr & Co.

Hann setir stórt spurnartekin við ætlanina hjá lögtinginum nú nærum at kappa á stokkinum, tá tað snýr seg um almennan stuðul til at halda portum av vinnuni gangandi.

Eg haldi, at politikararnir eiga at umhugsa seg enn einferð og spyrja, um tað ikki kortini er rætt at halda fram við at lata eitt nú flotanum stuðning. Ein fylgja av at stuðulin verður skerður verður, at tað verður sera torført hjá meginpartinum av skipunum at klára sínar skyldur næstu árin. Eg rokni eisini við, at alivinnan fer at hava sera illt við at standa seg, um stuðningurin tann vegin verður tikin burtur ella minnaður munandi.

Johan Mortensen visir á, at hesin spurningurin er rættiliga avgerandi fyrri samfelagið, nú talan er um eini 1000 til 1500 arbeidsplass, sum kunnu fara fyrri skeyti.

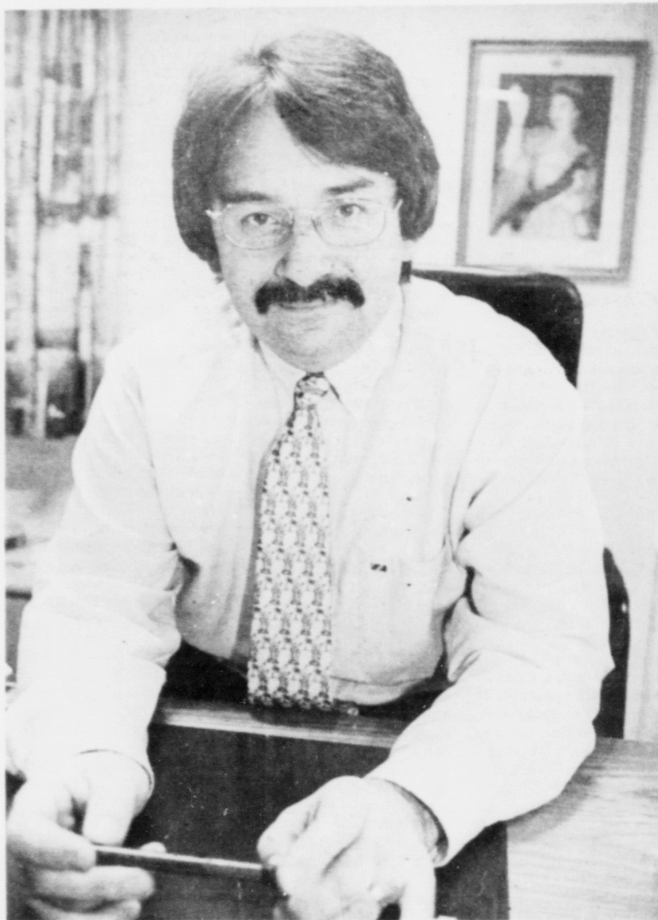
Vinnan verður stuðlað alla staðni

Sjálvandi veit eg, at intensionin við at lækka stuðulin er tann besta, nevniliga at tí hevur eina sunna og sterka vinnu, sum klárar seg upp á marknaðartreytir og uttan stuðning. Men tað vit siggja hendir er, at meðan stuðulin til vinnuna verður tikin burtur, so sleppur restin av samfelagnum at halda fram uttan nakra broyting og tvørturimóti siggja vit, at figgarlógin veksur á øðrum økjum.

Hesin flotin varð bygdur í 70-unum og 80-unum við at latin varð stuðningur. Eisini aðrir partar av samfelagnum fingu stuðning. Nú verður so stuðningurin tikin burtur til vinnulívið, meðan alt annað er intakt, og harvið kemur eitt misforhold.

Johan Mortensen ivast í um tað í heila tikið ber til at hava eina vinnu í Føroyum, sum ongan stuðning fær.

Hyggja vit t.d. eftir Danmark, so siggja vit, at landbúnaðurin, sum er høvuðsvinnin, verður stuðlaður í

Johan Mortensen, stjóri á Marr & Co. og nevndarlimur í Føroya Oljuðnaði: -Føroyar kunnu gerast frælsar finna vit olju. Mynd kúlmar

stóran mun. Somuleiðis í ES. Byggir tú virki har fær tí veldugan stuðning bæði til at byggja fyrri og til sølufremjandi arbeiði.

Manglar forstáls

Johan Mortensen sigur seg sakna eitt stórt forstáls og engagement hjá politikarunum fyrri vinnuni.

Hann setir eisini spurnartekin við møguleikan hjá okkum føroyingum at kunna fóta okkum, nú vit eru einans 40.000 menniskju mótevnis 400 milliónum í ES - fáa vit ikki eina betri avtalu við ES.

Hann ber ótta fyrri, at tað, sum er við at henda í løtuni, er, at ES setir okkum so harðar treytir og forðingar, at vit rætt og slætt verða tvingað upp í felagsskapin móti okkara vilja.

Henda sannroynd krevur av okkum, at vit duga og

visa vilja til at samráða okkum fram til eina betri avtalu enn ta verandi.

Í hesum sambandi heldur Johan Mortensen, at vit kanska áttu at roynt at fingið stuðul frá øðrum ES-limalondum enn bert Danmark og nevnið hann í hesum sambandi Ongland, sum uttan iva hevði viljað og kunnað hjálpt okkum við at fingið eina betri avtalu við ES, nú ta hugsað verður um eitt møgulegt tætt samarbeiði millum Føroyar og Bretland í oljuvinnuni í framtíðini.

Johan Mortensen sigur, at føroyingar mugu gera sær greitt, at tað er ógvuliga avmarkað, hvat danir kunnu gera fyrri at hjálpa okkum í ES. Tá hugsað verður um, hvussu stórt trýstirðir fiskivinnuhugamál leggja á donsku stjórnina.

-Føroyar eru ótrúliga

einsamallar og "lost" úti í Atlantshavi í løtuni, og vit hava tí brúk fyrri øllum góðum kreftum, sum kunnu hjálpa okkum leggja hann aftrat.

Umboðan burturi

Eitt av hjartamálunum hjá Johan Mortensen hevur leingi verið og er tað enn, at vit føroyingar fáa eina skrivstovu í Bruxelles, og at hon verður rikin sum var hon føroyska sendistovan í ES. Eisini at føroyska umboðstovan í Aberdeen verður víðkað, soleiðis at vit longu nú kunnu byrja at byggja upp eitt tættari samstarv við Bretland, nú tekur eru til eina komandi oljuvinnu um okkara leiðir.

Hann leggur stóra áherðslu á, at tað er "galimatias" at skerjajáttanina til umboðstovuna í Aberdeen, soleiðis sum tað hevur ljoð-

ad. Johan Mortensen, sum hevur arbeitt við at selja fisk í mong ár, heldur, at tað er ógvuliga umráðandi, at vit seta meira pening og orku av til at marknaðarføra føroyskar vørur í utlandinum. Sum heild heldur hann, at ov lítið samsvar er millum tann tyding fiskivinnan hevur fyrri okkum og so ta orku vit leggja í at menna hesa somu fiskivinnu.

-Allir politikarar tosa um, at fiskivinnan er okkara høvuðsvinna. Hyggja vit so eftir skulaskapinum her á landi, so hava vit einar 400 næmingar, sum ganga á handilsskúla, meðan tað bert eru 35 næmingar á fiskivinnuskúla. Bert ein brotpartur av játtanini til undirvising fer til at útbúgva fólk at arbeiða í fiskivinnuni. Her ruggar ikki rætt leggja hann aftrat.

Góðir møguleikar duga vit at brúka teir

Men hvussu metir Johan Mortensen útlitið fyrri 96?

-Vit mugu til at gera okkum greitt, um vinnan kann standa á egnum beinum ella um hon má fáa eina alturbering. Vinnan skapar virði, sum øll í Føroyum skulu njóta gott av. Við tí Guds gávu tað er, at vit fáa fisk aftur á grunnarnar, so mugu vit leggja áherðslu á marknaðarføringina, soleiðis at vit fáa sum mest fyrri vørna. Vit mugu eisini leggja okkum eftir at góðska fiskin meira í Føroyum. Vit mugu síðani fáa eina betri avtalu við ES. Hetta meti eg sum nakrar av mest týðandi spurningum at viðgera í 96.

-Søgan visir okkum, at eitt samfelag uttan vinnulív, tað doyrt út, tí mugu vit í komandi tíðum vera við til at stimbra og menna vinnulívið, og hetta kann gerast upp á fleiri mátar, eitt nú við at taka upp nakrar av teimum spurningum eg her havi nevnt.

Johan Mortensen heldur tað er skeivt bara at havast at okkara politikarunum, tá okkurt gongur galið. Her tørvur politikarunum eitt eitt náttúrligt og uppbyggjandi mótspæl, og tað heldur hann, at Føroya Arbeidsgevarafelag átti at komið við. Hann heldur, at hetta felagið kundi verið munandi meira virkið og verið meira við í orðskiftinum.

-Ein hoyrir sjáldan nakað serligt frá Føroya Arbeidsgevarafelag, tá stórar og týðandi politiskar avgerðir verða tiknar. Hinvegin haldi eg eisini, at hetta felagið átti eisini at verið tikið nógv meira við upp á ráð, tá stórar avgerðir verða tiknar. Í øllum øðrum londum er hetta ein náttúrligur partur av gongdini.

Vit fóta okkum

Hóast staðin í dag ikki er góð, so telst Johan Mortensen millum tey fólk, sum halda, at vit eiga veldugar møguleikar, at vit fara at fóta okkum, bara vit vilja tað. Men til tess er eisini neyðugt við einum stórum dialogi í samfelagnum millum politikarar og vinnulív.

-Við tí framúr góða fiski vit hava, við teimum mongu vælutbúna fólkunum, vit tí infrastrukturi, sum er í landinum og við útlitinum til tilfeingisdeplar og oljuvinnu, hava vit veldugar møguleikar. Tað eru fá lond, sum hava so góðan møguleika sum vit at skapa eitt idealsamfelag tey næstu árin.

Hann heldur tað eisini hevur stóran tyding, at vit gevast við øllum hesum negatíva og svartskygna og heldur siggja í evguni, at vit mugu til at klára okkum sjálvi.

-Vit mugu so eisini til at endurskoða støðu okkara við Danmark. Vit siggja, hvørja leið danir halda, tá tað snýr seg um Føroyar, og tí mugu vit gera okkum greitt, at vit so ella so noyðast at klára okkum á hesum klettum.

Oljan fer at gera Føroyar frælsar

Johan Mortensen dylur ikki fyrri, at tað er hansra persónliga áskoðan, at oljan verður tað, sum fer at gera okkum fræls og óheft av Danmark. Hann setir sera stórar vónir til just eina komandi oljuvinnu, sum hann heldur fer heilt at kollvelta ikki bert støðuna í samfelagnum men so sanniliga eisini okkara víður-skipti við úrheimin og her serstakliga Danmark.

-Men eg haldi eisini, at møguleiki skuldi verið fyrri at havt eitt gott samstarv við danir í framtíðini leggja hann tó aftrat.

Johan Mortensen heitir inniliga á okkara politikarar um at seta seg niður og royna at skilja vinnulívið. Hann visir á, at einum samfelag, sum ikki hevur eitt vinnulív, tí er ikki liv lagað.

Í hesum sambandi heldur hann, at vit føroyingar gera ov lítið burtur úr at røkja handilslig áhugamál. Handilsskapur og hetta at røkja okkara sambond við úrheimin er nakað, sum heilt hevur ligið á láni í teimum yvirupphitaðu 80-árunum.

Hvørja ferð okkara handilsmálaráðharrar viri í utlandinum - og tað átti hann at verið nógv oftari t.d. á messum ol. - tá átti hann at havt við sær vinnulívsfólk, sum kunnu røkja okkara áhugamál tann vegin.

Johan Mortensen sigur seg annars vóna, at vinnu-nevndin hjá lögtinginum fer at leggja seg eftir at verða meira "kommercielt orienterað", sum hann málber seg.

-Hon tosar um, at hon átti at verið við lögmanni í Bruxelles. Gamani, men tá átti hon eisini at havt fleiri vinnulívsfólk við. Hon átti eisini at lagt nógv stórra áherðslu á aðrar marknaðir so sum USA og Japan.

Verið positív

Samanumtikið er boðskapur hansara fyrri 1996. -Vit eiga at siggja positívt upp á komandi árið. Her eru

Frømhald a síðu 25